

Lenka /část o fast fashion/

/ten stejný hluboký dunivý hlas, co mluví v Kristianově části na začátku//prostřihy různými kulturami, lidská každodennost po světě, vždy ale jen střední třída, vypadá to skoro až jako korporátní videjko (nic extrémně na úrovni ani žádná extrémní chudoba)/

Každý jsme jedinečný. Máme vlastní příběhy, úzkosti, sny. Mnohé z nás však něco spojuje...Láska? Touha po pocitu bezpečí? (*odfrkne si) Ať už jste odkudkoliv, tato tři slova se vás *dotýkají* každý den:

Made in Bangladesh... nebo Pakistan... nebo Etiopie.

/záběry na masy Bangladéšanů cestující do práce, šití módních kousků v šedých studených sklepech, děti pomáhající rodičům/

Ano, budeme se bavit o fast fashion, ta tři slova se vás *dotýkají doslova* a už teď tušíte, že následuje něco, co nechcete slyšet. Pojdme věci, co jste zaznamenali už několikrát, vzít hopen ještě jednou:

/vypravěč čte údaje, začíná pomalu, ale postupně zrychluje, skoro až na úroveň bleskového čtení vedlejších účinků televizně propagovaných léků nebo rizik sázek; čte to stylem "reklamy"/

"Během dvou desetiletí se fast fashion model stal normou pro velké módní značky. Zvýšená poptávka po velkém množství levného oblečení vedla ke zhoršení životního prostředí a sociální degradaci na každém kroku dodavatelského řetězce"

/flashe fotek/videí:1 nákupní manie před Primarkem, tuny oblečení, nákladní lodě, mladí lidé šijící whoknowswhat, vysušené aralské², cokoliv katastrofického z Our Planet/

V roce 2016 bylo po celém světě zakoupeno přibližně 107 miliard kusů oblečení a 14,5 miliard páru bot. To znamená, že si každý člověk na planetě za rok koupil zhruba 13 kusů oblečení a 2 páry bot. /šeptem, tak laškovně/ Pokud se to zdá jako hodně, tak si pamatujte, že tato čísla zahrnují miliony lidí žijících v extrémní chudobě. A za těch 7 let se můžeme bezpečně spolehnout na několika násobné navýšení těchto abstraktních číselíček.

/podobná běhající číselníčka, grafy, jako u Kristiána. Hořkosladký ironický tón jeho scénáře podporují a chci ho zanechat/ /zrychluje/

Kvůli výrobním procesům oblečení, jako je barvení, vyprodukuje fabriky 43 milionů tun chemikálií ročně. /stejným laškovným šeptem/ Eifelovka váží asi 10 tisíc tun. Takže vylijeme asi 4 miliony Eifelovek. Pro představu. /zrychluje/

Chemikálie často končí v řekách a oceánech, způsobují znečištění vody a ohrožují životní prostředí i zdraví lidí. Výroba jediného bavlněného trička vyžaduje asi 2 700 litrů vody. /šeptem/ To je tolik vody, kolik průměrný člověk vypije za tři roky. /zrychluje, už je to na hranici vnímatelnosti/

A co více, 85% veškerého oblečení, které nakoupíme, skončí na skládkách, kde se pomalu rozkládá a uvolňuje toxické látky zpět do vody. Do půdy. Do vody v půdě. Chápete to, že? To nejenže zvyšuje naši uhlíkovou stopu, ale taky plýtvá cennými zdroji, které byly použity během výrobního procesu. Ve světovém průměru končí každou vteřinu na skládce jedno nákladní auto oblečení.

/skládky oblečení, odpadu, znečištěné řeky; pokud by to šlo, ve stylu reklamy/teleshopingu - nápisy "neuvěřitelné" a čísla tučná a barevná - jako v akci:/

/změna vību; zpomalili jsme, ale jen na moment/

---

¹ BBC: <https://www.bbc.com/news/business-49248921>

² mimo úplně všechno: tohle zní jako top slany tyčinky.. "vysušené aralské"

Ale tohle všechno už dávno víte. Při vstupu do H&Mka si lepivou vinu z ruček umyjete mýdlem značky /prostřihy různých lidí, co říkají:/ “to ale nedělám já, to ty velké korporace a firmy a ti nahoře! To Indie, to Čína, ti Američani” a cestou zpět nesete tričko za 59 korun. Spo 🍌ko 🍌

/rychlé prostřihy doslova toho, co vypravěč říká/stockové záběry; mezi nimi vypravěč mluvící na Horsta/

Vypěstovat. Přesunout. Upříst bavlnu do vláken, vytěžit a zpracovat ropu do polyesteru. Přesunout. Nabarvit. Přesunout. Potisknout. Přesunout. Sešít. Přesunout. Vystavit. Rychlá móda se stala novodobým neodolatelným opiem.

/na obrazovce... nákupní maniačky závislácky čuchající k oblečení/

Za 59 korun, Horste, ještě dnes! Za 16hodinové směny – ještě dnes! Za plat 30 dolarů za měsíc – ještě dnes³! Za pracující děti – ještě dnes! Za víc než 1000 mrtvých lidí – ještě dnes, Horste!

/ostrý cut na záběry zřícení budovy Rana Plaza, plačící rodiny, záchranáři prohrabávající trosky/

/ostrý cut zpět; jako když dokument o hořící planetě přeruší reklama na H&Mko, na obrazovce je smutně zadívaný teleshopák, který je vyušen volajícím vypravěčem/

Horste! Horste!! Tomu neuvěříš! Máme tu pro vás:

Fast fashion plus? Deluxe fast fashion? Premium fast fashion? - Jak tomu budete říkat je vlastně na vás. Ultra fast fashion – tak se tomu říká mezi odborníky – se už používá umělá inteligence a různé algoritmy, aby definovaly nový trend. Módní návrháři si můžou hodit nohy nahoru a strčit prst do nosu! AI rychle rozpozná, co se lidem líbí na sociálních sítích. Žádné prodlevy! Umí rozpoznat, co bude teď pofrčí. A co se děje dál?

/vzdělávací okénko, animovaně, barevně, tralala, jako byl jednou jeden život nebo podobně infantilně/

Módní firma má na starosti předvýrobní design a povýrobní marketing. Všechno mezi tím, má na starost zprostředkovatel. Ten v rozvojové zemi najde továrnu, která za co nejrychleji oblečení vyrobí. Mezi takovými továrnami, kterých je opravdu velké množství, panuje obrovská konkurence, takže jsou schopny zakázku vzít i pod cenou jenom proto, aby měly práci. Ve chvíli, kdy továrna zakázku přijme, ví, že ji přijala pod cenou a že to třeba nestihne ušít, protože nemají tolik zaměstnanců. Tak zakázku přerozdělují dál do takzvaných sweatshopů. To jsou malé, milé, často nelegální dílny, kde pracují migranti, lidé nižších kast, rodiny, kde děti pomáhají rodičům proto, aby společně ušili co nejvíc, a podle toho dostali zaplaceno.⁴

/konec edukativního okénka/

/opět hlasem Horsta/teleshoppingového moderátora s typickým kontrastem: zašedlá nefungující věc, nespokojený uživatel a červený křížek přes obrazovku VS barevný obraz, spokojený člověk používající novou nabízenou věc/

Používáte ještě zastaralé slovo “kolonialismus”? Bohaté země využívají chudší pro svůj vlastní zisk? Ale kdepak! Dnes už v tomto světě takové slovíčko nestačí! Avšak nezoufejte. Nabízíme vám zbrusu nové, moderní, kritice odolné slovíčko, které zažene vaše každodenní chmury: Globalizace! Ano, vskutku! Anonymní otrokářství nikdy nebylo jednodušší!

Nepřerušitelný cyklus chudoby? /křížek/ Podpora stálého zaměstnání!

³ https://www.irohlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/vinohradska-12-fast-fashion-rychla-moda_2308080600_nel

⁴ https://www.irohlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/vinohradska-12-fast-fashion-rychla-moda_2308080600_nel

Dětská práce? /křížek/ Tvorba nových pracovních míst pro všechny!

Závislost na zahraničních investicích? /křížek/ mezinárodní obchod!

Levná pracovní síla, příšerné pracovní podmínky, absolutní bezmoc a nespravedlnost? /křížek, CUT;
na obrazovce vypravěč, s širokým úsměvem teleshoppingového moderátora/ .. ANO, ale koho to
k**va zajímá?